

PARTER**Kärande**

WIDAR Mikael Nord, 19850205-3336
Arch. Kyprianou 2-301
3036 Limassol
Cypern

Ombud: Advokat Carl Ridderstråle
Advokatfirman Carl Ridderstråle
Artillerigatan 6, 1 tr
114 51 Stockholm

Svarande

Swedbank AB, 502017-7753
105 34 Stockholm

Ombud: Advokat Anders Malm
AG Advokat KB
Box 3124
103 62 Stockholm

Ombud: Advokat Björn Wendleby
Harvest Advokatbyrå AB
Box 7225
103 89 Stockholm

DOMSLUT

1. Tingsrätten som fastställer att avtalet beträffande betalkonto mellan Widar Nord och Swedbank AB, som sades upp av Swedbank AB den 15 juli 2020, alltså är i kraft mellan Widar Nord och Swedbank AB, förpliktar Swedbank AB att inom 14 dagar från dagen för domen återställa Widar Nords nedstängda betalkonto 8327-9 994 449 299-1.

2. Yrkandet om att inhämta förhandsbesked från EU-domstolen lämnas utan bifall.

3. Swedbank AB ska ersätta Widar Nords rättegångskostnader med 256 536 kr varav 244 680 kr avser ombudsarvode inklusive moms, 2 800 kr avser ansökningsavgift, och 9 056 kr avser resekostnader.

BAKGRUND

Widar Nord har under många år varit kund hos Swedbank AB ("Swedbank") och där haft olika bankkonton, bl.a. ett betalkonto, ett servicekonto och ett sparkonto. Widar Nord var mellan år 2015 och 2021 bosatt på Malta och är numera bosatt på Cypern.

Den 6 april 2020 kontaktade Widar Nord banken via kommunikationstjänsten "Kontakten" för att göra en utlandsbetalning avseende hyra från sitt betalkonto. Han uppmanades då att ta kontakt med banken via epost eller besöka ett bankkontor eftersom banken saknade "uppdaterad kundkänedom". Den 16 april 2020 kontaktade Widar Nord banken på telefon och lämnade vissa uppgifter. Ytterligare kontakter förekom mellan banken och Widar Nord under perioden därefter. Den 15 juli 2020 sade Swedbank upp avtalen avseende Säkerhetsdosa, Internetbanken Privat, telefonbank samt Widar Nords samtliga konton i banken med hänvisning till att banken inte kunnat uppnå fullständig kundkänedom. För Widar Nords del innebär detta bl.a. att hans konton skulle avslutas den 30 september 2020.

Den 27 juli 2020 skrev Widar Nord till Swedbanks klagomålsfunktion och begärde att banken skulle återta uppsägningen. Han begärde också att få veta vilka kundkännedomfrågor som banken ansåg var obesvarade, samt begärde att få ansöka om ett nytt konto. I brev daterat den 5 augusti 2020 avslog Swedbank Widar Nords begäran om att återta uppsägningen. I samma brev meddelade Swedbank att ett nytt konto inte kommer öppnas åt Widar Nord i enlighet med begäran i överklagandet. Samma skäl angavs som de Swedbank haft för att säga upp kontona med tillhörande tjänster.

YRKANDEN M.M.

Widar Nord har yrkat att Swedbank ska förpliktas att inom 14 dagar från tingsrättens dom i målet i första hand återställa Widar Nords numera nedstängda betalkonto 8327-9 994 449 299-1, och i andra hand tillhandahålla Widar Nord ett nytt betalkonto med de grundläggande funktioner som anges i 4 a kap. 2 § lagen om

betaltjänster.

Widar Nord har vidare yrkat att tingsrätten ska fastställa att avtalet mellan Widar Nord och Swedbank, som sades upp av Swedbank den 15 juli 2020, alltjämt är i kraft mellan Widar Nord och Swedbank.

Widar Nord har slutligen yrkat att tingsrätten inhämtar ett förhandsavgörande från EU-domstolen i enlighet med vad Widar Nord föreslagit, se bilaga 1.

Widar Nord har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader. Av det yrkade beloppet har yrkats att Swedbank med stöd av 18 kap. 6 § rättegångsbalken ska förpliktas att ersätta Widar Nord för hälften av ombudsarvodet, 128 268 kr, oavsett hur rättegångskostnaderna i övrigt ska bäras.

Swedbank har bestritt samtliga yrkanden och har för egen del yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

GRUNDER, M.M.

Widar Nord

Swedbank har utan giltig grund sagt upp parternas avtal avseende Widar Nords betalkonto med grundläggande funktioner. Swedbank hade inte särskilda skäl att säga upp kontot eftersom banken hade erforderlig kundkännedom vid tidpunkten för uppsägningen. Avtalet är därför alltjämt i kraft. Skulle banken lagligen vara förhindrad att återställa bankkontot ska det fastställas att avtalet är i kraft för att frågan om eventuellt skadestånd senare ska kunna prövas.

Widar Nord har svarat på de frågor som banken ställt och banken får därmed anses ha haft erforderlig kundkännedom. Banken har inte förklarat vilka överväganden som gjorts. Det bestrids att det varit svårt att förstå syftet med kontot. Widar Nord har inte lämnat motsägelsefulla uppgifter. Det bestrids att det varit svårt att styrka medlens

ursprung. Att Widar Nord mottagit donationer om ca 100 kr vardera har inte inneburit risk för penningtvätt eller terrorism. Det bestrids att den negativa publiciteteten skulle ha relevans. Sammantaget har Widar Nord inte varit en kund som kan klassas som hög risk eller mycket hög risk.

Istället för att säga upp avtalet har banken haft att vidta åtgärder i syfte att uppnå erforderlig kundkännedom, alternativt hantera de identifierade svagheterna bl.a. genom skärpt övervakning.

Skulle tingsrätten komma fram till att det förelegat särskilda skäl ska betaltjänstlagens bestämmelse om att betalkonton med grundläggande funktioner kan sägas upp om det finns särskilda skäl inte tillämpas eftersom bestämmelsen strider mot betalkontodirektivets krav på avgränsning och specificitet. Att avsluta en etablerad och sedan länge giltig affärsförbindelse som den mellan Widar Nord och banken med hänvisning till bristande kundkännedom saknar stöd i fjärde penningtvättsdirektivet och den svenska penningtvättslagens bestämmelse om att en affärsförbindelse inte får upprätthållas vid bristande kundkännedom ska inte tillämpas, eftersom den också strider mot kravet på avgränsning och specificitet.

Det är banken som har bevisbördan för att uppsägningen varit korrekt.

Slutligen har banken inte behandlat och godkänt Widar Nords ansökan om nytt betalkonto med grundläggande funktioner.

Även om Widar Nord skulle förlora målet ska Swedbank ersätta del av Widar Nords rättegångskostnader. Banken har vållat Widar Nord kostnader genom att framställa påståenden och invändningar som den insett eller bort inse saknade fog och även i övrigt vållat onödiga kostnader genom vårdslös processföring.

Swedbank

Swedbank har haft en skyldighet att avsluta affärsförbindelsen respektive neka Widar Nord ett nytt konto på grund av otillräcklig kundkännedom.

Begreppet 'otillräcklig kundkännedom' syftar i dessa sammanhang uteslutande på den rättsliga innebörden av kraven och förbudet i 3 kap. 1 § lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Om banken gör bedömningen att den (1) inte kan hantera risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism och/eller (2) inte kan övervaka och bedöma kundens aktiviteter och transaktioner, så råder ett förbud för banken att etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse eller utföra en transaktion.

Swedbank gjorde bedömningen att kundförhållandet med Widar Nord var förenat med hög risk.

Denna klassificering skedde genom automatiserade riskbedömningsmodeller utifrån hela kundrelationen och kundkännedomen. Det går inte att uttala sig om exakt vilken information som processen tagit del av men händelser på kontona samt hemvist utomlands har säkerligen vägts in.

Efter att Widar Nord klassificerats som "hög risk" av bankens automatiska system har banken manuellt fattat ett beslut om att avsluta kundrelationen i enlighet med sina rutiner. Beslutet baserades på följande överväganden:

(i) Oförmåga att förstå syftet med engagemanget i banken.

Widar Nord har lämnat motsägelsefulla uppgifter i flera delar avseende syftet med att inneha kontot i Sverige. Syftet har därför inte gått att fastställa. Widar Nord är bosatt utomlands och har bankkonto med grundläggande funktioner i sitt hemvistland.

(ii) Oförmåga att styrka medels ursprung.

Det har kommit in betalningar märkta ”donation” på hans servicekonto där banken inte kan identifiera insättaren. Det kan inte uteslutas att det är fråga om penningtvätt som även kan omfatta små belopp.

(iii) Träff på negativ publicitet.

När kundrelationen avslutats har bedömningen ändrats till mycket hög risk.

Det ankommer inte på banken att lämna rådgivning eller specificera vilka svar som kunden ska lämna till banken med anledning av bankens kundkännedomfrågor och riskbedömning. Swedbank har emellertid vid flera tillfällen påmint Widar Nord om behovet att besvara kundkännedomfrågor och även ställt kompletterande frågor i syfte att inhämta ytterligare information.

Det har inte varit möjligt att vidta åtgärder för skärpt övervakning, eftersom kontot redan var spärrat för utlandsbetalningar, som är en sådan åtgärd.

Banken har avslagit ansökan av samma skäl som angetts ovan. En ny ansökan kan inte resultera i en annan bedömning än den som banken redan gjort, såvida inte den nya ansökan innehåller information som förändrar bedömningen.

Banken har vitsordat bevisbördans placering.

Banken har inte genom vårdslös processföring eller på annat sätt orsakat onödiga kostnader varför skäl för någon särskild fördelning av rättegångskostnaderna inte föreligger. Det kan vidare noteras att Widar Nord för egen del orsakat onödiga kostnader bl.a. genom att framställa inhibitionsyrkande, editionsyrkanden och nya yrkanden som inte vunnit bifall alternativt avvisats.

UTVECKLING AV TALAN**Widar Nord**

Widar Nord har utvecklat sin talan i huvudsak enligt följande.

Widar Nord är konsument i sin relation till banken. Han har varit kund hos banken i många år och det har aldrig förekommit något oegentligt på kontona. Han är inte dömd för något brott. Han har drivit en enskild firma från Malta som sysslat med journalistik åt hans bolag FT News Group OU med säte i Estland. Bolaget ger ut en tidning i Sverige, Fria Tider. Bolagets intäkter består av prenumerationsavgifter som betalas av kunderna via bankgiro enligt utsänd faktura. Prenumerationsavgiften är 1 kr/dag. Hans maltesiska firma har fakturerat det estniska bolaget för arbetet med tidningen. Bolaget är bokföringspliktigt och allt bokförs och redovisas i vederbörlig ordning. Under sommaren/hösten 2020 beslutade Widar Nord att avveckla verksamheten på Malta för att istället flytta till Cypern. För att få startkapital till den nya verksamheten valde han att göra en aktieutdelning från FT News Group OU. Alla pengar som därmed influtit på hans Swedbankkonton från FT News Group OU är skattade, ”vita” pengar vars ursprung kan härledas.

I början av 2010-talet kallade sig Widar Nord för ”Swish-journalist” och bad genom Fria Tider om donationer. I annonsen uppgavs kontonumret för servicekontot som han tidigare använde som firmakonto för den svenska enskilda firma som han hade då. Med anledning av annonsen har det sedan dess inkommit mindre belopp angivna ”donationer” eller liknande. Troligtvis är det några givare som lagt upp hans konto för stående överföringar. För en bank kan pengarna enkelt härledas då de har rätt att få fram namn, och vid större belopp, adresser och födelsedatum för insättarna. Eftersom det är fråga om så små belopp kan det svårligen vara fråga om någon organiserad penningtvätt.

Eftersom han varit bosatt utomlands har han inte använt sina svenska konton i någon större omfattning. Han har under 2018 och 2019 varit i kontakt med banken och har

tidigare fått svara på frågor och lämna in handlingar med anledning av penningtvättsreglerna och kundkänedom.

Widar Nord fick besked i april 2020 att Swedbank, genom dess bolag i Estland, sagt upp FT News Group OU:s konton i Estland. Han reagerade på detta och hotade med rättsliga åtgärder. Kort därefter inleddes diskussionen med Swedbank rörande hans konton i Sverige.

I början av april 2020 försökte Widar Nord göra en utlandsbetalning för hyra från betalkontot i Swedbank. Han fick besked att han behövde kontakta banken vilket han gjorde via telefon den 16 april 2020. Han hade ett samtal med handläggaren Caroline Eriksson. Banken behövde uppdatera sin kundkänedom. Hon ställde ett antal frågor bl.a. kring inkomster, verksamhet och syftet med kontot. Caroline Eriksson gav inte uttryck för att hans svar inte dög eller att det skulle vara några andra konstigheter. Vid samtalet nämnde han inte att han planerade för en aktieutdelning eftersom det inte var bestämt vid tidpunkten. Inte heller nämnde han att han ibland köpte och sålde musikutrustning eftersom det hängde ihop med att han skulle underlätta vid den framtida flytten från Malta till Cypern som inte var aktuell än.

Därefter följde ytterligare kontakter med banken under sommaren 2020. Han fick återigen frågor om användningen av kontona som han redan hade svarat på. Han fick fråga om donationerna och uppgav att han slutat som swishjournalist även om vissa donationer fortfarande kom in. Han kände inte till vilka givarna var och kunde därför inte be dem sluta. Han angav att han avsåg att få in ett större belopp som avsåg en aktieutdelning från hans bolag. Vidare angav han att han köpte och sålde musikutrustning via Ebay och Reverb.

Den 15 juli 2020 meddelade banken att avtalet sades upp att upphöra per den 30 september 2020 med hänvisning till att banken inte kunnat uppnå en tillräcklig kundkänedom. Widar Nord gjorde ett antal försök att få banken att ändra sitt beslut. Vidare ansökte han om ett nytt betalkonto med grundläggande funktioner. Banken

behandlade inte hans ansökan på annat sätt än att meddela att något nytt konto inte skulle öppnas med hänvisning till samma skäl som banken haft för att säga upp kontot. Han försökte få igång en dialog för att efterfråga vilka uppgifter som banken saknade utan att få besked.

Den 27 augusti 2020 gjorde han en ny ansökan om konto. Han angav att hans inkomst kom från kapital och utvecklade sedan att det avsåg aktieutdelning. Anledningen till att hans inkomster inte var desamma som i april var att han avsåg flytta verksamheten från Malta till Cypern.

Det stämmer att det publicerats artiklar om honom som handlat om bedrägerier m.m. Det har varit fråga om personer som velat honom illa och det har inte funnits någon sanning bakom påståendena. Banken konstaterar också att han inte begått något brott.

Sammantaget finns inga uppgifter om penningtvätt, terrorism eller riskfyllt användande. Han har inte i övrigt begått något brott. Det föreligger inte några motstridiga uppgifter. Det har inte varit svårt att härleda pengarnas ursprung. Han har inte varit en kund med hög risk eller mycket hög risk.

Rättegångskostnader

Banken har komplicerat handläggningen av målet på ett onödigt sätt. Beslutet om uppsägning där skälen framgick borde ha getts in direkt, redan första gången banken yttrade sig i målet. Där framgår skälen för uppsägningen som rätten har att pröva. Banken angav inledningsvis att skälet till uppsägningen var att banken inte förstod syftet med kontot och att det fanns en ”motstridigheter” i uppgifter som Widar Nord lämnat till banken. Långt senare angavs påståenden om att medlens ursprung inte kunde styrkas och ”träff på negativ publicitet” efter att Widar Nord framställt editionsyrkanden och banken gav in beslutshandlingen.

Resultatet blev att Widar Nord på ett mycket sent stadium presenterades med helt nya skäl för uppsägning, vilket genererade onödigt merarbete. När det gäller påståendena

om ”motstridigheter” frånföls merparten av dessa av banken efter att den tvingats ge besked om vad den egentligen menade under den andra muntliga förberedelsen i målet. Då hade dessa påståenden redan genererat frågor och krav på förtydliganden från Widar Nords sida vid ett antal tillfällen.

Banken har vidare angett och sedan frånfallit vad som framförs i aktbilaga 11, att banken tjatat på Widar Nord om svar på kundkännedomfrågor ända sedan 2016 utan att få svar. Detta har varit irrelevanta påståenden som banken hela tiden visste inte stämde och nu har frånfallit.

Ungefär hälften av den tid ombudet lagt ned har hänfört sig till vad som ovan angetts.

Swedbank

Swedbank har utvecklat sin talan i huvudsak enligt följande.

Av 4 a kap. 1 § betaltjänstlagen (2010:751) är rätten till betalkonto inskränkt om det skulle strida mot lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller om det finns särskilda skäl mot att tillhandahålla konsumenten ett betalkonto. Likaså får ett existerande avtal om betalkonto sägas upp enligt 4 a kap. 9 § betaltjänstlagen om det finns särskilda skäl, vilket även innefattar lagliga hinder.

Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen) uppställer krav på att banker ska bedriva ett förebyggande arbete mot att dess verksamhet kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Dessa skyldigheter har ett framåtblickande perspektiv. Lagen innehåller också skyldigheter för banken i händelse av att misstanke om penningtvätt faktiskt uppstår. Dessa skyldigheter handlar i stället om vad som ska ske om misstanke uppkommer trots det förebyggande arbetet.

Banken ska göra en allmän riskbedömning av hur dess produkter och tjänster kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Därutöver ska banken göra en

riskbedömning beträffande den specifika kundrelationen. Vid den bedömningen ska banken beakta de omständigheter som anges i penningtvättslagen eller föreskrifter samt andra omständigheter som i det enskilda fallet påverkar risken som kan förknippas med kundrelationen. Banken ska inhämta information om affärsförbindelsens syfte och art. Informationen ska ligga till grund för en bedömning av vilka aktiviteter och transaktioner som kunden kan förväntas vidta och genomföra inom ramen för affärsförbindelsen, och kundens riskprofil. Banken ska löpande följa upp pågående affärsförbindelser för att säkerställa att informationen är aktuell och tillräcklig för att hantera den bedömda risken. Banken får inte etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse eller utföra en enstaka transaktion om banken inte har tillräcklig kännedom om kunden för att kunna hantera risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen och övervaka och bedöma kundens aktiviteter och transaktioner. Detta gäller även om banken i och för sig skulle ha tillgång till all existerande information om kunden.

European Banking Authority (EBA) har utfärdat riktlinjer för kundkännedom och de faktorer som kreditinstitut bör beakta vid sina riskbedömningar.

Med hänsyn till gällande rätt har banken haft en skyldighet att säga upp kontona och vägra öppna nytt betalkonto.

Mot bakgrund av bestämmelserna i betaltjänstlagen och penningtvättslagstiftningen inhämtar banken information från blivande kunder och uppdaterar informationen regelbundet beträffande befintliga kunder. Swedbank har över 7,3 miljoner privatkunder och 547 000 företagskunder i flera länder. Antalet dagliga kontobetalningar till eller från bankens kunder är mycket stort. Bankens klassificering av risk görs därför utifrån en riskklassificeringsmodell som är automatiserad. Banken har följt kraven i penningtvättslagen vid skapandet av modellen och vid tillämpningen av den. Syftet är att klassificera risken kopplad till ett kundförhållande och införa monitorering baserat härpå. Det är således en regelstyrd automatiserad bedömning som ligger bakom kundkategoriseringen av bankens kunder, inklusive Widar Nord.

Modellen baseras på matematik och statistik och beaktar en stor mängd av faktorer kopplat till kund och typer av transaktioner. I den automatiserade processen bedöms kundprofil och regelbaserade riskfaktorer som baseras på externa krav och interna riktlinjer. Bankens automatiska system har genererat klassificeringen ”hög risk”. Därefter har klassificeringen ändrats till ”mycket hög risk” med anledning av uppsägningen av kundförhållandet.

Den 6 april 2020 kontaktade Widar Nord banken via kommunikationstjänsten ”Kontakten” för att göra en utlandsbetalning. Han uppmanades då att ta kontakt med banken via epost eller besöka ett bankkontor eftersom banken saknade ”uppdaterad kundkännedom”. Den 16 april 2020 kontaktade Widar Nord banken på telefon och lämnade vissa uppgifter. Av svaren framgick att han hade hemvist på Malta, att Swedbank inte var hans huvudbank och att anledningen till att han ville ha kvar kontot var att det var ett konto han hade haft hela livet. Widar Nord uppskattade att de belopp som skulle komma in på kontot var om han behövde något i svenska kronor eller skulle betala något i Sverige. Av svaren framgick att han primärt ville göra internationella betalningar till Malta och Tjeckien och att beloppen är ”småbelopp, kanske 10 till 20 tusen kr” per gång och att det sammantaget skulle röra sig om ca 50 000 kr på ett år. Banken skickade två blanketter till Widar Nord för intyg om skatterättslig hemvist via ”Kontakten” som han uppmanades att fylla i. Blanketterna återkom via ”Kontakten” den 17 juni 2020. Den 23 juni 2020 uppmanades Widar Nord svara på ytterligare frågor: ”Till vilka länder ska du skicka pengar?”, ”Vilka belopp?”, ”Hur ofta?”, ”Ska du bara skicka pengar till utlandet eller kommer du även att ta emot pengar från andra länder?”. Widar Nord svarade följande ” Hej, jag kan naturligtvis lika lite som någon annan redogöra för varje framtida tänkbar transaktion med utlandet och syftet med denna redan på förhand. Det finns heller inget stöd för att kräva en sådan redogörelse i penningtvättslagen eller i de undantag som finns från skyldigheten att erbjuda grundläggande betalkonton för betalningar inom EES. Jag ska dock vara så precis som möjligt, även om svaret av nödvändighet inte kan redogöra för varje framtida transaktion, Vänligen se min GDPR-begäran i slutet av detta svar och skicka den till berörd avdelning om du inte kan handlägga den själv.” Av svaret framkom

vidare att Widar Nord avsåg att överföra mindre belopp i samband med köp på ebay. Större belopp upp till 100 000 kr men vanligen ca 10 000 kr kunde komma att skickas inom EU, men i enstaka fall till USA och avse betalning för musikutrustning. Det skulle röra sig om ett tiotal inköp per år. På motsvarande sätt skulle motsvarande summor inflyta på kontot vid försäljning av musikutrustning. Vidare upplyste Widar Nord om att större insättningar, uppåt en miljon kronor, på kontot skulle kunna komma att avse aktieutdelning eller förskott på aktieutdelning från utländska företag som han ägde.

Den 25 juni 2020 ställde banken ytterligare frågor: ”Hur använder du Swedbank idag?”, ”Kan du förklara syftet med att ha en bank i Sverige när du är skriven på Malta och driver företag i Estland?” och ”Du har ett flertal insättningar till ditt servicekonto som är märkta ”gåva” och ”donation”, vem eller vilka kommer dessa pengar ifrån och vad avser dem?” Widar Nord redogjorde för att han för tio år sedan varit en så kallad ”swishjournalist”. Vidare uppgav han ”Ni har enligt penningtvättslagen ingen rätt att stänga av mitt konto för IBAN-betalningar för att utreda om det möjligen ligger penningtvätt och terrorism bakom transaktioner på 20 och 50 kronor. Det är alltså en olaglig besittningsrubbing, även känt som egenmäktigt förfarande, att på detta sätt frysa inne mina bankmedel i Sverige utan domstolsbeslut. Nu får ni alltså ta och slå på kontot och skicka underlaget som ni använt för att klassificera mig som högriskkund annars kommer jag vidta rättsliga åtgärder mot er för att få stopp på de här trakasserierna. Att rent allmänt hänvisa till er personuppgiftspolicy är inte ett acceptabelt svar.”

Ytterligare kontakter förekom mellan banken och Widar Nord under perioden därefter. Den 15 juli 2020 sade Swedbank upp avtalen avseende Säkerhetsdosa, Internetbanken Privat, telefonbank samt Widar Nord's konton i banken med hänvisning till att banken inte kunnat uppnå fullständig kundkännedom. För Widar Nord's del innebar detta bl.a. att hans konton skulle avslutas den 30 september 2020.

Den 27 juli 2020 skrev Widar Nord till Swedbanks klagomålsfunktion och begärde att banken skulle återta uppsägningen. Han begärde också att få veta vilka kundkännedomfrågor som banken ansåg var obesvarade, samt begärde att få ansöka om ett nytt konto. I brev daterat den 5 augusti 2020 avslog Swedbank Widar Nord's begäran om att återta uppsägningen. I samma brev meddelade Swedbank att ett nytt konto inte skulle komma att öppnas åt Widar Nord i enlighet med begäran i överklagandet. Samma skäl angavs som de Swedbank haft för att säga upp kontona med tillhörande tjänster.

Bankens beslut att säga upp Widar Nord's konto har baserat sig på de uppgifter som Widar Nord lämnat till banken under perioden den 6 april till den 27 juni 2020. Bankens slutsats var att det var svårt att styrka hans uppgifter eftersom han var skriven på Malta och drev företag med säte i Estland. Vidare konstaterade banken att engagemanget i Swedbank användes sparsamt med få transaktioner. Banken förstod därför inte syftet med att ha kvar affärsrelationen och noterade att Widar Nord inte svarat på syftet med affärsrelationen. Vidare noterade banken att den inte kunde styrka medlens ursprung. Mot denna bakgrund beslutades att avsluta affärsrelationen, vilket banken varit skyldig att göra enligt 3 kap. 1 § penningtvättslagen. De närmare skälen framgår av bankens analys och slutsats, aktbilaga 56. Beslutet att avsluta affärsrelationen var ett s.k. nivå 2-beslut. Beslutet meddelades Widar Nord den 15 juli 2020. Som skäl angavs att ”Banken har ej kunnat uppnå en fullständig kundkännedom.” Widar Nord svarade samma dag på beskedet via kontakten. Widar Nord avslutade meddelandet med ”Så det är bara att dra tillbaka den här uppenbart olagliga uppsägningen direkt annars stämmer jag er.”

Bankens kundombudsman svarade Widar Nord den 5 augusti 2020 och angav bl.a. att bankens beslut kvarstod. Vidare förklarade banken att den av samma skäl som angetts för uppsägning, dvs. att banken inte kunnat uppnå tillfredsställande kundkännedom, inte skulle öppna något nytt konto enligt Widar Nord's begäran. Trots detta besked ingav Widar Nord därefter en ny ansökan om att få öppna ett nytt konto hos banken. Ansökan innehöll mycket kortfattad kundkännedomsinformation.

BEVISNING

Widar Nord har som skriftlig bevisning åberopat uppsägning, epost om uppsagt konto, brev från banken, meddelanden, aktbilaga 4-7, noteringar från bankens kundsystem, aktbilaga 12, kundkännedomfrågor, aktbilaga 42, transkriberingar av telefonsamtal, aktbilaga 52, skärmdump från internetbanken, aktbilaga 53, beslut, aktbilaga 56, kommunikation, aktbilaga 57, resehandlingar, aktbilaga 71, kontoutdrag, aktbilaga 72, transkribering av samtal, aktbilaga 77, brev till Swedbank, aktbilaga 78, information om momsregistrering, aktbilaga 99, faktura, aktbilaga 100, utskrift registerutdrag, aktbilaga 101-102, utdrag ur Fria Tider, aktbilaga 103, samt kontoutdrag, faktura och kontering för Fria Tider, aktbilaga 112-115.

Swedbank har som skriftlig bevisning åberopat noteringar ur kundsystem, aktbilaga 12, personlig kommunikation via ”Kontakten”, aktbilaga 57, beslut, aktbilaga 56, uppsägning, aktbilaga 4, omprövningsbesked, aktbilaga 6, transkriberingar av telefonsamtal, aktbilaga 52, kontoutdrag, aktbilaga 72 och kontoutdrag, aktbilaga 75.

Widar Nord har hörts under sanningsförsäkran. Han har i huvudsak bekräftat och i vissa avseenden utvecklat vad som angetts sakframställningsvis.

DOMSKÄL**Vad tingsrätten ska pröva**

Widar Nord har påstått att Swedbank på felaktiga grunder sagt upp avtalen rörande hans bankkonton och tillhörande tjänster. I vart fall har banken inte haft rätt att säga upp hans betalkonto med grundläggande funktioner. Då Widar Nord menat att uppsägningen varit obefogad har han krävt fullgörelse enligt avtalet, dvs. att hans bankkonto ska öppnas.

Mot bakgrund av hur talan är utformad har tingsrätten inledningsvis att pröva om banken har haft rätt att säga upp det aktuella avtalet rörande betalkonto. För det fall

någon sådan rätt inte funnits ska tingsrätten pröva om avtalet avseende betalkontot alltjämt är gällande mellan parterna och om det nedstängda betalkontot ska återställas alternativt att banken ska tillhandahålla ett nytt betalkonto med grundläggande funktioner. Vidare har tingsrätten att pröva om det finns skäl att inhämta förhandsbesked från EU-domstolen på sätt som Widar Nord begärt.

Inget annat har framkommit än att det aktuella kontot varit ett s.k. betalkonto med grundläggande funktioner.

Rättslig reglering

Av de allmänna villkoren som gällt mellan parterna beträffande konton och andra tjänster har framgått att parterna har en ömsesidig rätt att säga upp avtalen. Den enskilde har rätt att när som helst säga upp avtalen att upphöra omedelbart. Banken å sin sida har rätt att säga upp avtalen med två månaders uppsägningstid. Några särskilda skäl för sådan uppsägning krävs inte. För betalkonto med grundläggande funktioner gäller dock andra bestämmelser.

Bestämmelser om rätt till betalkonto med grundläggande funktioner finns i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (Betalkontodirektivet). I artikel 16.4 anges att medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut avslår en ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner, om öppnandet av ett sådant konto skulle innebära en överträdelse av bestämmelserna om förebyggande av penningtvätt och bekämpning av terrorism fastställda i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism. I artikel 16.6 anges att medlemsstaterna får fastställa avgränsade och specifika ytterligare fall där institut ska eller får avslå en ansökan om konto med grundläggande funktioner. Direktivet och senare direktiv rörande penningtvätt och terrorism har implementerats i svensk lagstiftning i huvudsak genom lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,

penningtvättslagen. Det förstnämnda direktivet, betalkontodirektivet, har implementerats i svensk rätt bl.a. genom betaltjänstlagen (2010:751).

Av 4 a kap. 1 § senast nämnda lag är rätten till betalkonto inskränkt om det skulle strida mot penningtvättslagen eller om det finns särskilda skäl mot att tillhandahålla konsumenten ett betalkonto. Likaså får ett existerande avtal om betalkonto sägas upp enligt 4 a kap. 9 § betaltjänstlagen om det finns särskilda skäl. Ett avtal med en konsument om betalkonto med grundläggande funktioner får sägas upp i de fall konsumenten avsiktligt använt betalkontot för olagliga ändamål, om det inte har förekommit några transaktioner på betalkontot under de senaste 24 månaderna, eller om konsumenten lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot med grundläggande funktioner och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten hade nekats att öppna ett sådant konto. Då det bedömts svårt att göra en uttömmande reglering i lag har ”särskilda skäl” angetts. Enligt lagstiftaren skulle det exempelvis föreligga om en konsument misskött sig mot banken, prop. 2016/17: 129, s. 38f. Motsvarande reglering finns i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.

Penningtvättslagen uppställer krav på att banker, m.fl. ska bedriva ett förebyggande arbete mot att dess verksamhet kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Dessa skyldigheter har ett framåtblickande perspektiv. Lagen innehåller också skyldigheter för banker i händelse av att misstanke om penningtvätt faktiskt uppstår trots det förebyggande arbetet. En verksamhetsutövare får inte etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse eller utföra en enstaka transaktion om verksamhetsutövaren inte har tillräcklig kännedom om kunden för att kunna hantera risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen och för att övervaka och bedöma kundens aktiviteter och transaktioner.

Av prop. 2016/17:173, s. 254ff, framgår att det är fråga om ett riskbaserat förhållningsätt där bankerna dels ska göra en allmän riskbedömning för verksamheten dels en bedömning av den specifika kundrelationen utifrån den kännedom som banken har om

kunden, 2 kap. penningtvättslagen. Riskprofilen ska följas upp under pågående affärsförbindelse och ändras när det finns anledning till det.

Omständigheter som enligt lagen kan tyda på låg risk för penningtvätt och finansiering av terrorism när det gäller privatpersoner är att personen har hemvist inom EES.

Omständigheter som kan tyda på hög risk är bl.a. kontantintensiv verksamhet, kunden har hemvist i en stat som saknar effektiva system för bekämpning av bl.a. penningtvätt, är föremål för sanktioner, har betydande korrupcion eller som finansierar terroristverksamhet. Vidare kan det vara förknippat med hög risk om affärsrelationer eller transaktioner sker på distans utan användning av metoder som på ett tillförlitligt sätt kan säkerställa kundens identitet, eller betalning av varor och tjänster görs av någon som är okänd eller saknar koppling till kunden. För att bedöma ovanstående ska banken bl.a. inhämta information om affärsförbindelsens syfte och art (3 kap. 12 § penningtvättslagen). I övrigt ska kontroller, bedömningar och utredningar som lagen ställer krav på utföras i den omfattning som behövs med hänsyn till kundens riskprofil och övriga omständigheter.

Det framgår inte av lagstiftningen att innehav av ett betalkonto med grundläggande funktioner i en EES-stat skulle utesluta rätt till sådant konto i en annan medlemsstat.

Bankens uppsägning

Swedbank har angett att banken varit skyldig att säga upp avtalen då banken gjort bedömningen att den inte kan hantera risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism och inte kunnat övervaka och bedöma kundens aktiviteter och transaktioner eftersom kundförhållandet med Widar Nord var förenat med hög risk. Riskklassificeringen har gjorts genom en automatiserad process utifrån hela kundrelationen och kundkännedomen. Banken har inte kunnat redogöra för vilken information som behandlats i den automatiserade processen men händelser på kontona samt hemvist utomlands har ”säkerligen vägts in”.

Efter att Widar Nord klassificerats som ”hög risk” av bankens automatiska system har banken manuellt fattat ett beslut om att avsluta kundrelationen i enlighet med sina rutiner. Beslutet baserades på oförmåga att förstå syftet med engagemanget i banken, oförmåga att styrka medels ursprung samt träff på negativ publicitet.

När kundrelationen avslutats har bedömningen ändrats till ”mycket hög risk”.

Som lagstiftningen är utformad bygger rätten till bankkonto på bankens bedömningar av möjligheten för banken eller annat kreditinstitut att hantera viss risk, ett riskbaserat förhållningssätt. Även mot bakgrund av det mycket angelägna syftet bakom bestämmelserna bör bedömningarna för den enskilde framstå som rimliga. Det bör krävas att banken kan redogöra för vilka omständigheter som banken har tagit hänsyn till och hur dessa omständigheter viktats. Även om lagstiftaren tänkt att bedömningarna i stor utsträckning ska ske automatiserat bör det vara möjligt att visa vilken information som behandlats. Ur rättssäkerhetssynpunkt måste den enskilde ha möjlighet att bemöta de omständigheter som görs gällande för bankens beslut att avsluta en affärsrelation, alternativt inte alls inleda en sådan.

Automatiserad klassificering

I nu aktuellt avseende har banken, när det gäller den automatiserade bedömningen, angett att i vart fall Widar Nords hemvist och händelserna på kontona vägts in.

Widar Nord, som är svensk medborgare, hade vid tiden hemvist på Malta. Malta är ett EES-land, vilket enligt penningtvättslagen skulle tyda på låg risk. Banken har angett att det är ett högriskland. Det har inte genom bankens bevisning framkommit att Malta skulle vara en stat som faller in under bestämmelserna i 2 kap. 5 § 5-8 p penningtvättslagen.

Swedbank har åberopat kontoutdrag av vilka framgår att Widar Nord regelbundet mottagit mindre belopp benämnda ”donation”, ”gåva” eller liknande från icke namngivna personer under ett antal års tid på sitt servicekonto. Av kontoutdraget har

vidare framgått att Widar Nord någon gång per år gjort större uttag från kontot. Varken Widar Nord eller banken har kunnat redogöra för vilka insättarna är. Widar Nord har förklarat att han för drygt tio år sedan uppmanade till donationer via Fria Tidens hemsida och angav det aktuella kontonumret som vid tiden var ett servicekonto kopplat till hans enskilda firma.

Att det är fråga om belopp understigande ett par hundra kronor utesluter i och för sig inte penningtvätt. Penningtvätt kräver inte att mottagaren varit delaktig i den brottsliga verksamhet som genererat pengarna. Det kan vara fråga om penningtvätt om det kan misstänkas att den som sätter in pengarna på kontot fått pengarna på ett olagligt sätt. Att säkerställa att givarna inte "tvättar" pengar genom sina donationer är svårt om man inte känner till vilka de är. Av 2 kap. 5 § 10 p penningtvättslagen följer att betalning av varor eller tjänster som görs av någon som är okänd eller saknar koppling till kunden utgör sådana omständigheter som kan tyda på viss risk för banken.

Transaktionerna på Widar Nords övriga konton har inte bedömts anmärkningsvärda och tycks inte vara sådana att transaktionerna skett på distans utan identitetskontroll. Av kontoutdrag framgår att Widar Nord i stor utsträckning använt sitt betalkonto med tillhörande betalkort för sedvanlig konsumtion inom EU.

Enligt tingsrätten kan de omständigheter som banken angett som grund för hög risk inte ensamt anses styrka att det skulle vara förknippat med hög risk att ha Widar Nord som kund.

Manuell klassificering

Banken har inte fattat sitt beslut endast baserat på den automatiserade klassificeringen. Övriga faktorer som angetts ligga till grund för bedömningen har varit oförmåga att förstå syftet med engagemanget i banken, oförmåga att styrka medels ursprung samt träff på negativ publicitet.

Syfte

När det gäller syftet med engagemanget i banken har banken angett att den inte kan förstå detta. Å andra sidan har det inte angetts vad som skulle kunna vara ett tillbörligt syfte.

Widar Nord har förklarat att han önskar ha kvar sitt svenska bankkonto som har haft ”hela livet”, för att kunna göra överföringar och betalningar för varor och tjänster i Sverige och utlandet. Internationella betalningar skulle framförallt gå till Malta och Tjeckien. Vid ytterligare frågor har Widar Nord uppgett att utlandsbetalningar kunde bli aktuella om han köper något via ebay eller Reverb. Vidare har han uppgett att pengar kommer skickas inom EU och i enstaka fall till USA. Han har förtydligat att det kan vara fråga om köp och försäljning av musikutrustning. Slutligen har Widar Nord angett att större insättningar kan avse aktieutdelning från hans estniska bolag. Vid ytterligare frågor om syfte har Widar Nord inte svarat. I målet har Widar Nord vidare förklarat att svenska banker är bättre än maltesiska och att han haft mobilt bank-id kopplat till kontot för att kunna identifiera sig mot svenska myndigheter och företag. Widar Nord har inte angett att möjligheten att ta emot mindre donationer skulle vara något syfte för honom.

Det är visserligen så att det inte ankommer på banken att lämna rådgivning eller specificera vilka svar som kunden ska lämna till banken med anledning av bankens kundkännedomfrågor och riskbedömning. Banken bör dock kunna ange varför det angivna syftet inte kan förstås. Enligt tingsrättens mening kan det inte anses vara ett otillbörligt syfte för en svensk medborgare med bibehållen anknytning till landet att vilja ha ett svenskt bankkonto för betalningar inom Sverige eller för att identifiera sig via mobilt bank-id mot myndigheter m.fl. Vad banken därmed angett om svårförståeligt syfte kan inte ensamt innebära en skyldighet i penningtvättshänseende att avsluta affärsrelationen.

Medlens ursprung

Banken har vidare angett att den inte kan styrka medlens ursprung. Widar Nord har i sina kontakter förklarat att han kommer kunna styrka transaktionerna på betalkontot med kvitton och liknande. När det gäller aktieutdelningar har han förklarat att det estniska bolaget omfattas av bokföringsplikt, har lämnat in årsredovisningar och betalat skatt i Estland enligt estniska lagar. Uppgiften har inte motsagts av banken. Widar Nord har förklarat att medlen på servicekontot kommer från okända.

Enligt tingsrättens mening kan de tänkta transaktionerna på betalkontot inte anses vara svåra att spåra. Som redogjorts för tidigare är transaktionerna på servicekontot däremot problematiska och kan innebära viss risk. Servicekontot har banken haft rätt att säga upp utan angivande av några konkreta skäl. Genom att vidta denna, mindre ingripande åtgärd, har en stor riskfaktor kunnat undanröjas.

Träff på negativ publicitet

Banken har i detta avseende hänvisat till ett antal länkar som leder till artiklar där Widar Nord anklagas för ekonomisk brottslighet. Banken har vidare konstaterat att Widar Nord inte är dömd för något brott. Någon annan grund för den negativa publiciteten har inte presenterats.

Det har framkommit att Widar Nord arbetar som journalist och att hans journalistik publiceras i Fria Tider. Någon närmare utredning beträffande journalistiken eller dess inriktning har inte åberopats.

Det kan konstateras att Widar Nord har en sarkastisk ton i sin korrespondens med banken och har hotat med rättsliga åtgärder. Detta kan i sig inte innebära negativ publicitet eller skäl för uppsägning. Sammantaget anser tingsrätten att banken inte förklarat hur den negativa publiciteten påverkar kundrelationen med avseende på risk.

Bankens sammantagna bedömning och beslut

Som inledningsvis konstaterats har det inte krävts att banken angett skäl för att säga upp avtalen, utöver avtalet beträffande betalkonto med grundläggande funktioner där det föreligger s.k. kontraheringsplikt. Även ett avtalsförhållande som bygger på kontraheringsplikt kan, som ovan redogjorts för, sägas upp. När banken väl åberopar skäl för att säga upp ett sådant konto bör de vara möjliga att följa och förstå.

De skäl som banken åberopar för att det förelegat en skyldighet enligt penningtvättslagstiftningen att avsluta Widar Nords betalkonto framstår som otydliga och otillräckliga. Banken har inte förmått styrka att det förelegat särskilda eller andra skäl att säga upp Widar Nords betalkonto med grundläggande funktioner. Tingsrätten anser därför att bankens uppsägning saknat grund, dvs. varit obefogad.

Ska avtalet fullgöras?

Ur processuellt hänseende har Widar Nord yrkat att tingsrätten ska fastställa att avtalet rörande betalkontot alltjämt är gällande mellan parterna eftersom uppsägningen varit ogiltig, obefogad, och i anledning därav har han i första hand yrkat fullgörelse enligt samma avtal, dvs. att banken ska tillhandahålla det betalkonto som avtalet avser.

Som tingsrätten konstaterat har uppsägningen av avtalet beträffande betalkontot med grundläggande funktioner varit obefogad. Avtalet om betalkonto med grundläggande funktioner är därför alltjämt gällande mellan parterna. Widar Nord har därmed rätt att kräva fullgörelse. Det har inte framkommit att banken skulle vara förhindrad, av andra skäl än de som angetts som grund för uppsägning, att återställa kontot. Swedbank ska därför förpliktas att återställa det aktuella betalkontot inom 20 dagar från tingsrättens dom.

Förhandsbesked från EU-domstolen

Med hänsyn till bedömningarna i huvudsaken saknas skäl att inhämta förhandsbesked från EU-domstolen.

Rättegångskostnader

Med hänsyn till utgången i målet ska Swedbank ersätta Widar Nords rättegångskostnader. Swedbank har inte haft någon erinran mot begärt belopp.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (TR-02)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha inkommit till tingsrätten senast den 2 november 2021. Prövningstillstånd krävs.

Céline Holmberg

1. Utgör artikel 19.3 i direktiv 2014/92/EU hinder mot att tillämpa en nationell bestämmelse som ger ett kreditinstitut rätt att häva ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner om det finns "särskilda skäl" och innebörden av begreppet "särskilda skäl" inte har specificerats eller avgränsats i den nationella lagstiftningen?

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 4

2. Utgör artikel 19.3 i direktiv 2014/92/EU hinder mot att tillämpa en nationell bestämmelse som ger ett kreditinstitut som "inte har tillräcklig kännedom om kunden för att kunna 1. hantera risken för att förlora pengar genom penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen, och 2. övervaka och bedöma kundens aktiviteter och transaktioner" rätt att häva ett sedan många år etablerat avtal om betalkonto med grundläggande funktioner, och den nationella lagstiftningen inte anger vilken nivå av kundkännedom som är tillräcklig för att uppnå adekvat hantering, övervakning och bedömning?

FRÅG 2024-05-24
FÖRÄLNR: T 14908-20
ÖVERVAKA

3. Om svaret på tolkningsfråga 2 är nej, är den nationella domstolen, när den ska pröva om en konsument har rätt till ett betalkonto med grundläggande funktioner, i så fall bunden av den bedömning som kreditinstitutet självt har gjort av huruvida det föreligger tillräcklig kundkännedom för att fortsätta tillhandahålla ett betalkonto med grundläggande funktioner?

4. Ska artikel 14.4 i direktiv 2015/849/EU tolkas så, att ett kreditinstitut som en gång har vidtagit föreskrivna åtgärder för kundkännedom enligt artikel 13.1 a, b och c är skyldigt att avsluta en sedan många år etablerad affärsförbindelse med en konsument avseende ett betalkonto med grundläggande funktioner, om kreditinstitutet bedömer att det numera inte kan göra en tillförlitlig bedömning av det aktuella syftet med affärsförbindelsen?

5. Om svaret på tolkningsfråga 4 är nej, utgör artikel 19.2 och 19.3 i direktiv 2014/92/EU i så fall ett hinder mot att tillämpa en nationell bestämmelse med denna innebörd?

6. Om svaret på tolkningsfråga 5 är nej, har ett kreditinstitut i så fall en skyldighet att, när kreditinstitutet ställer frågor till konsumenten i syfte att hålla det aktuella syftet med betalkontot uppdaterat i kreditinstitutets kundkännedom, en skyldighet att informera konsumenten om att ett uteblivet svar kan leda till att avtalet om betalkonto med grundläggande funktioner hävs?

7. Om svaret på tolkningsfråga 6 är ja, har ett kreditinstitut som säger upp ett konto utan att informera konsumenten på det sätt som beskrivs i tolkningsfråga 6 en rätt att säga upp kontot vid uteblivet svar från konsumenten?

8. Ska artikel 14.4 i direktiv 2015/849/EU och artikel 19.3 i direktiv 2014/92/EU tolkas så, att en verksamhetsutövare som visserligen *kan* uppfylla de krav på kundkännedom som fastställs i artikel 13.1 första stycket a, b och c i direktiv 2015/849/EU, men som väljer att inte vidta nödvändiga åtgärder för att uppfylla dem, får rätt att avsluta ett betalkonto med grundläggande funktioner med hänvisning till bristande kundkännedom, om artikel 19.3 i direktiv 2014/92/EU och artikel 14.4 i direktiv 2015/849/EU har införlivats i nationell rätt på så vis att en verksamhetsutövare ska avsluta ett betalkonto med grundläggande funktioner om verksamhetsutövaren "inte har" tillräcklig kundkännedom, istället för – som det står i 14.4 i direktiv 2015/849/EU – när verksamhetsutövaren "inte kan" uppfylla kraven på kundkännedom?

9. Ska artikel 19.2 och 19.3 i direktiv 2014/92/EU tolkas så, att ett kreditinstitut har rätt att ensidigt häva ett sedan många år etablerat avtal om ett betalkonto med grundläggande funktioner med en konsument på grund av att kreditinstitutet inte längre anser sig förstå syftet med affärsförbindelsen, trots att konsumenten inte har använt kontot på något sätt som kan misstänkas utgöra penningtvätt, finansiering av terrorism eller på annat sätt ha anknytning till brottslighet?

10. Ska artikel 16.3 i direktiv 2014/92/EU tolkas så, att ett kreditinstitut har rätt att underlåta att behandla en konsuments fullständiga ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner med hänvisning till att ett tidigare konto som konsumenten haft hos kreditinstitutet har hävts på grund av bristande kundkännedom?

11. Ska artikel 16 i direktiv 2014/92/EU tolkas så att ett kreditinstitut har rätt att avslå en konsuments fullständiga ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner på grund av bristande kundkännedom utan att först ha vidtagit åtgärder för att uppnå kundkännedom?

12. Ska artikel 15.3 i förordning 2016/679/EU tolkas så, att en personuppgiftsansvarig som inte vill förse den registrerade med en kopia av ljudfiler innehållande telefonsamtal mellan den registrerade och den personuppgiftsansvarige, kan vägra att förse den registrerade med kopior på själva ljudfilerna och istället erbjuda den registrerade att lyssna av filerna i den personuppgiftsansvariges lokaler samt att få en avskrift som den personuppgiftsansvarige själv upprättar i textformat?

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandet har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.